

Pretului

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a în
lăintrulu monarhiei pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anulu VI

Nr. 16.

— Sibiu, Sâmbăta 26/10 Martiu. —

1883.

Representatiunea

bisericii gr.-or. romane din Ungaria și Transilvania
contra proiectului despre școlile medie.

Nr. 23. M.

Onorata Casa a reprezentantilor!

In umilit'a mea representatiune din 20 Febr.
anulu trecut 1882. Nr. 19 M. alaturata în copia
aici sub % mi-amu luat voia se desvoltu positiunea,
ce biserica gr.-or. romana din Ungaria și Tran-
silvania, carea în privinti'a patriotismului nici candu
nu a remasu inderetru, o ocupa că biserica auto-
noma și organizata pe principiulu de nationalitate,
fația cu proiectulu de lege substernutu din partea
gubernului de stat, pentru regularea invetiamentului
în gimnasia și în școlile reale; mi-amu luat voia
mai departe se indegetediu dispositiunile vatematôre
ale amintitului proiectu de lege, cari intentionedia
a jigni în modu simtitoriu sfer'a dreptului de auto-
nomia garantatu prin lege bisericii gr.-or. romane,
a restringe drepturile nationalitatiloru nemagiare
din patria, asemenea garantate prin lege, într'una
din cele mai ponderose cestiuni de viatia, și preste
totu a subtrage dela bisericile nemagiare din patria
posibilitatea chiaru, de a-si sustinea școlile medie,
corespundietore deopotriva intereselor statului și
intereselor sale proprie, și de a putea din candu
în candu spori numerulu aceloră prin infintiarea
altora noue; în fine mi-amu luat voia în numele
bisericii romane gr.-or. din patria a roga pe
onorat'a casa, se binevoiasca a inapoia amintitulu
proiectu de lege domnului ministru de culte și in-
structiune publica, pentru a'lu prelucra în armonia
cu legile cari garantedia drepturile cardinale ale
confessiuniloru și nationalitatiloru.

Pre candu biserica romana gr.-or. asteptă cu
atentiune incordata și cu interesu viu, că amintita
representatiune a mea, înaintata în numele și din
incredintiarea ei, se obtina o rezolvire favoritôre:
cu adanca durere aflara în timpulu recentu autori-
tatile superioare ale acestei biserici, și preste totu
credinciosii ei, cari se interessedia de cauza: că
comisiunea pentru instructiunea publica a onoratei
case, cu ignorarea drepturilor ei autonomice și a
intereselor de nationalitate, basate pe lege, ale
confessiuniloru, au substernutu onoratei case amin-
titulu proiectu de lege, într'o redactare noua, și
tiesutu astu-felu, încatu preste dispositiunile ce
proiectulu de lege ministerialu le continea cu scopu
de a resturna autonomi'a confessiuniloru, elu scôte
cu totul din competinti'a confessiuniloru dreptulu
de a cualifică pe professorii școliloru medie, apoi
pe professorii cualificati dejă îi obliga a se supune
de nou la esamenu de professura, urca preste
mesura numerulu sistematicu alu profesoriloru, și
preste totu asigura organeloru gubernului dreptu
de dispunere în școlile medie confessionale; afara
de acestea contine mai multi §§. redactati de-
fectuosu, precum este d. e. §. 27 dupa a caruia
construire sintactica, dreptulu de a denumi pe pro-
fessori școliloru medie, preste totu ar cadea în
competintia ministrului de culte și de instructiunea
publica, facenduse exceptiune dela acesta regula în
§. 30 numai pentru institutelle prevediute de către
ordurile monachali; totu asemenea sunt și §§. 22
și 24, imputernicescu pe gubernu că se stabilésca
„instructiuni de esaminare“, și prin acesta depunu
în manile gubernului o astu-felu de putere fația cu
școlile medie confessionale, carea nicairi nu este
precisata, dar a carei gravitate se va descarcă
negresitu asupra nationalitatiloru nemagiare, contra
carora este de a porni tota persecutiunea.

Redicarea la putere de lege a unui proiectu
că acesta, dacă și n'ar conturba liniscea sufletésca
a mai multoru miliône de locuitori ai țierei, la
tota întemplantarea inse ar fi apta de a deprima
spiritele într'unu gradu mare, ceea ce în interessulu
statului ar trebui evitat cu ori-ce pretiu; dreptu
aceea satisfacend cu placere recercariloru venite

dela consistoriile gr.-or. romane ale dieceselor
Sibiu, Aradu și Caransebesiu, în numele bisericii
gr.-or. romane din patria, 'mi iau voia de nou a
roga pe on. casa reprezentativa: că cu considerarea
motiveloru cuprinse în representatiunea mea pre-
sentata în anulu trecut, și a observariloru mele
de mai sus, se binevoiasca a respinge proiectulu
de lege pentru școlile medie, prezentatu din partea
comisiunei pentru instructiunea publica și pusu pe
mai deapropo la ordinea dilei, totuodata se bine-
voiesca a îndrumă pe domnulu ministru de culte
și instructiunea publica, că se substerna unu nou
proiectu de lege pentru școlile medie, compusu
dupa consultarea tuturor confessiuniloru, care întru
tote se fia în consonantia cu autonomi'a confessiuni-
loru și cu legea de nationalitate.

Datu în Sibiu, la 3 Martiu 1883.

În numele bisericii gr.-or. romane din Ungaria
și Transilvania.

Mironu Romanulu m. p.,
arhiepiscopu și metropolitu.

Se infintiame institute de creditu?

I.

Scopulu societatiei într'unu statu fiindu buna-
starea morala și materiala a societatiei în genere
și a fiacarui membru în parte, nici-unu regimu
condusu de adeveratele principii ale libertatiei nu
pôte ignoră acelea midiolôce, fara de a caroru
punere în aplicare, nici vorba nu pôte fi de atin-
gerea, de realizarea scopului societatiei.

Fara indoiela că adeveratulu midiolocu spre
scopulu aratatu este capitalulu, adeca acea putere
care pune pe omulu socialu în positiune a'si supune
fortile naturei spre scopulu seu, că-ci lucru firescu,
omulu se afla în o perpetua lupta cu natur'a și
dela isbend'a acestei lupte depinde fericirea lui.

Deci progresulu socialu stă în proportiune
drépta cu gradulu de invingerea omului preste
fortiele naturei, éra probabilitatea reusirii acestei
invingeri este conditionata de marimea și efitinitatea
capitalului de care se pôte dispune.

Asia dara cultur'a ori-carui poporu stă fara
indoiela în drépt'a proportiune cu capitalulu seu
nationalu, intelectualu și materialu.

II.

Sunt economisti cari sustinu, că starea de ci-
vilisatiune a unui poporu se pôte mesurâ prin ca-
tatimea de sulfuru ce întrebuintiedia, fiindu-că
nu este fabricatiune în care accidulu sulfuricu se
nu între că ingredientu sau că reactivu; éra altii
au luat că dreptu terminu de comparatiune pro-
ductiunea de feru și de carbune. Lucru prea fi-
rescu, că-ci tote acestea presupunu o înalta des-
voltare economica, prin urmare capitale de ajunsu
și efitine.

Scumpetea respective efitinatatea capitalului de
bani nu se produce neconditionatu numai prin ra-
portulu ce exista în ore-care timpu și locu între
ofertu și cerere. Unu altu momentu forte impor-
tantu pôte avé influentia în acesta privintia.

Acesta se pôte observâ acolo, unde circula-
tiunea e neregulata, produsa de prea mare aco-
mulare a baniloru în capitalele tieriloru.

Nimeni nu pôte afirmâ, că la noi în Austro-
Ungaria nu aru fi bani de ajunsu, de si în cir-
culatiunea de tote dilele avemu numai semne de
bani, fiduciaru; și cu tote acestea capitalu de bani
afara din capitale în provinciâ la poporulu agri-
cultorlu e în proportiune atatu de scumpu, în câtu
lui 'i este aproape imposibile a concurge cu munc'a
lui fația cu poporatiunea și mai istetia și mai avuta
din capitala și alte orasie de frunte ale țierei.

Din acesta disproporțiune urmédia, că cei
saraci din comune devinu totu mai saraci, éra cei
din orasiele mari totu mai avuti. Acesta dispro-

portiune destructiva isi are semnele și urmarile sale
și pe terenulu politicu, în usulu drepturiloru
politice.

III.

Omulu nu pôte produce nimicu nou; totu ce
pôte elu face, se reduce numai la schimbarea lo-
cului și formei lucrurilor care'i servescu la aco-
perirea lipselor sale, inse atatu schimbarea locului
câtu și a formei o potu face aproape numai prin
midiolocirea banului, că unui mesuratoriu sau re-
presentante alu tuturor valoriloru. Elu este pentru
comerciulu aceea ce este uleulu pentru fabrice; fara
bani rôt'a comerçului s'ar impededă la totu pasulu.
Circulatiunea banului trebuie se fia regulata întocma
că și circularea sangelui în corpulu omului sanetosu;
trebuie se circuledie cu usurare pâna la partile
extreme ale corpului.

Importanti'a banului în comerçulu e dara de
prim'a ordine, și ori-care regimu cu ânima către
poporulu o pune între principalele afaceri ale sale.

În Ungaria inse nu se întemplantă asia, că-ci
starea economica și finantiara e unu terenu întie-
linitu, din care cauza circulatiunea baniloru fiindu
neregulata, corpulu socialu suferă de congestiuni.

În câtu pentru noi romanii, ne-amu dedatu a
nu asteptâ nici-unu bine dela sistem'a și regimulu
actualu, ba suntemu pregatiti la mai reu.

Din acesta cauza suntemu avisati la modestele
nôstre poteri, a ne regulâ însusi circulatiunea de
bani între noi, la poporulu romanu, avendu în ve-
dere numai interesulu nostru.

În privinti'a acesta nu avemu de amblatu pe
drumuri necunoscutu; se luamu exemple dela alte
popora, că se mergemu siguri, pe drumuri batucite;
și pentru-că se nu mergemu tocma departe, se
imitamu pe sasii imitatorii germaniloru din Germani'a
în tote și anume și în privinti'a regulării acestei
cestiuni. Ei si-au formatu și întemeiatu în tote
centrelle locale sasesci, mici institute de creditu:
case de pastrare, reuniuni de anticipatiuni,
case scaunale etc. și prin acesta de-
centralizare a capitaleloru punendu ofertulu cu ce-
rerea dupa capitalu în drépta proportiune, sasii
sunt fericiti, în tote orasielele și chiaru în satele
loru a credită cu 6%, înca și mai în josu.

IV.

La noi se fia imposibilu a merge pe acestu
drumu și a ne regulâ circulatiunea? Nimeni nu va
potea respunde negativu.

Acum dupa intrarea în putere a lezei contra
usurariei, e interesulu supremu alu miciloru capitalisti
romani a se asociâ și a întemeiâ reuniuni de creditu
în tote partile locuite de romani dupa exemplulu
sasiloru. Prin acesta capitalele lor voru fi nu
numai mai rentabile, dara și mai sigure. Actiile
„Albinei“ care adi nu se mai potu capată nici cu
150 fl. e exemplu destulu de viu.

Dara immensulu folosu ce'lu are poporulu dela
astfelu de institutu în nemidolocita lui apropiare!!

Tote acestea mici institute de creditu din
centrelle locale romane, s'aru pune în strinsa le-
gatura cu institutulu „Albin'a“ că centrulu to-
turatoru. Acesta ar reescomptâ cambiele și alte
chartii de valori, ar deschide credite efitine pentru
aceia, și asia s'ar inaugura o circulatiune, a carei
binefacere astadi nici se pôte inchipui; destulu că
resultatulu dupa puçini ani de operatiuni ar duplicâ
productiunea poporului nostru, l'ar scapâ cu totul
din man'a usurariului, și iar face posibilu mai
usuru trecerea lui din starea de poporulu agricultorlu
la starea unui poporulu industriariu, prelucrandu'si
însusi productele sale.

Atunci si politicesce amu valorâ mai multu,
că-ci unirea nôstra materiala ne-ar aduce fructe
frumose.

Joanu Romanu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a și
a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
în modulu celu mai usuru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
unea Diariului

„Observatoriulu“ în Sibiu.

cretari ddnii Dim. Comsia profesoru și dr. juris advocatu Nic. Olariu. Biuroulu își ocupă locul la o mēsa și alaturea onor. dn. directoru alu politiei assistandu din partea auctoritatiei publice.

Sutele de membrii adunati cāti incapusera in sala omu de omu steteau in pitiore. In o situatiune că aceea chiaru vocea de stentoru petrunde greu la audiulu multimei. Doi barbati vigorosi apucandu pe presidente ilu ridicara pe o masa. De acolo elu tinu unu discursu improvisatu, care dură douedieci de minute dupa care declară siedintila deschisa.

In data apoi urmă pe aceeași catedra improvisata onor. domnu Nicolae Cristea asessoru consistoriale și redactoru alu „Telegrafului romanu” că referente alu comisiunei care preparase proiectulu de resolutiune-protestu, indreptatu in contra legi de magiarisarea școlerulu preste totu și a gimnasielor romanesci in specialu. Dupa aceea d. referente motiva caus'a convocarei, făcū și o deductiune istorica a drepturilor nōstre, enumerandu meritele seculare ale poporului romanescu pentru patria și monarchia, in fine dete citire bine intielēsa proiectului de resolutiune care fu ascultat cu atentiune incordata de cātra intrēg'a adunare.

Fāra că multimea se astnpte că se fia intrebata dela presidiu, daca voiesce se ia proiectulu in desbatere, se faca cāte cineva refusiuni și amendamente la elu se incinse dintr'odata preste tōta adunarea strigatulu: Primimu, primimu intocma asia cum s'a cititu. Primimu! In midiu-loculu acelei declaratiuni entusiastice presidiulu abia apucā se intrebe: Asia dara pociu se declaru, că acēsta resolutiune-protestu s'a primitu de cātra on. adunare in unanimitate? pre candu se si audira strigate innoite. Amu primitu cu totii. Se traiēscā!

Dupa acestea presidiulu declarā siedinti'a de inchisa, multiami celor veniti din departare in termini caldurosi pentru sacrificiulu adusu causei nationale, care este prob'a cea mai stralucita a gradului in care se afla desteptata consciinti'a de sinesi a poporului nostru, și pōfti la toti reintōrcere fericita la caminele lor. Punctu la 12 ore siedinti'a s'a terminatu.

Despre ordinea și tinut'a dēmna a acestui poporu are se ateste onor. dn. chefu alu politiei, care in data dupa inchidere strinse man'a celor din comisiune laudandu ordinea și regularitatea cu care a decursu acēsta actiune nationala executata prin o adunare atātu de numerosa.

Textulu resolutiunei și protocolulu in altu Nr.

Dela conferenti'a din Londr'a.

Nu numai romanii, dara și publiculu europēnu a inceputu se si pērda patienti'a atātu pentru traganarea ce se vede in lucrarile diplomatilor, cātu și mai virtosu din caus'a nenumaratelor sciri false, care au devenitu unu adeveratu scandalu asia, cātu in cele din urma insusi ultrazelosulu „Neue freie Presse” din Vien'a in cestiunea danubiana cu data din 5 Martiu fū silitu se scrie acestea:

„Atātu de contradicōtore și de incurcate n'au fostu nici-odata nisce relatiuni, precum sunt acelea asupra lucrarilor conferentiei dunarene. Dupa-ce in ultim'a siedintia dela 1 ale curentei s'a otaritu prelungirea mandatului comisiunei dunarene europene, se potea dice că conferenti'a a ispravitu și că n'au mai remasu decātu protocoalele de inchiariet. Se pare inse că tocmai acum va veni la rendu resolvarea definitiva a proiectului Barrere și intielegerea otaritōre asupra unoru insemnate amenunte din cestiunea Chili'a. Astfeliu anuntia celu puçinu mai multe diarie anglese.” („Telegr.”)

Din Romani'a.

Marti in 6 Martiu n. s'a votatu in camer'a deputatiloru sum'a de 15 miliōne lei noi (franci) destinati pentru apararea tieriei. Desbaterile au fostu scurte, din care scōtemu aci numai simburile:

„Dnulu Locustēnu, raportorulu proiectului pentru acordarea unei sume de 30,000.000 lei pentru intarirea tieriei și pentru complectarea echipamentelor militare citesce acestu raportu.

Legea e luata in considerare.

La art. 1, dn. Cogalniceanu dice că gubernulu este acela care cunōsce trebuintiele armatei și că daca elu nu va declarā că primesce acēsta propunere, dsa nu va votā proiectulu de lege.

D. raportoru Locustēnu raspunde că, candu vedemu că suntemu inconjurati de tieri mari și puternice trebuie se ne luamu tōte mesurile pentru ori-ce s'ar intemplā.

Dn. N. Ionescu dice că in materia de im-

bunatireea armatei, trebuie se se scie, cum se si scie, că n'avemu ganduri de locu agresive, ci curatu defensive. Dsa dice că mai āntaiu nu trebuie, candu esistenti'a depinde dela acēsta, se economisamu nici sange nici miliōne.

Dn. primu-ministru spune că nici-odata n'amu avutu ideea că se atacamu pe vreunulu din vecinii nostrii, acēsta ar fi o nebunia. Dara trebuie se ne intarimu și noi, se ne punemu și noi in positiune de aperare că-ci sunt state cari de multe diecimi de ani se prepara și acum totu lucrēdia că cum ar fi inceputu de curendu. Dn. Brateanu spune că gubernulu a cerutu că se se pastredie sum'a primitiva de 15.000.000, că-ci acestia nu se voru potea utilizā decātu in doi sau trei ani si ar fi o prostie se sleimu tier'a de pe acum.

Articolulu unicu, modificatu dupa propunerea dlui I. Brateanu, e primitu.

Legea in totalu e primita cu 64 voturi contra 1.

(„Telegr.”)

Afaceri bisericesci din Romani'a.

(Urmare).

Pentru-că se inlature din calea lor raticata, resturnatōre pe acēsta seculara, nestramutata și santa autoritate canonica, ei, redactorii oculi, intrecendu limitele libertatii preseiei, au mersu pāna a publica spre deriderea legiloru, chiaru și apologia asasinatului prin glontiu, predicandu asasinatulu asupra prelatiloru — că-ci in man'a acestora este depusa autoritatea canonica seculara a bisericei. Astu-felu in Nr. 6 alu fōiei lor, dela 15 a trecutei luni Juniu a. c. 1882, publicandu unu discursu funebru fabricatu ad-hoc, dara, cum le place lor a dice, pregatitu pentru a fi rostitu la inmormentarea unui archiereu care murise in 1875, declaratu de ei acum despotu și jefitoru alu clerului mirēnu, și amenintiandu-ne cu glontiu, ne reamintescu incercarea de omoru cu glontiu, sevērsita de unu nenorocitu archimandritu Climentu, aici in Jasi, asupra persōnei fostului mitropolitu alu Moldovei, inaltu prea santitulu D. D. Calnicu Miclescu, actualu mitropolitu alu Ungro-Vlachiei și primatu alu Romaniei, precum și mōrtea tragica prin glontiu, in 1875, a mentionatului archiereu Jeronimu Sevastisu, vicarul mitropoliei Ungro-Vlachiei din Bucuresci.

Amu remasu uimitu vediendu atātu cutesantia și ne-amu intrebatu: ore, care se fia faptele nōstre că metropolitu alu Moldovei, pentru care se meritamu o asemenea amenintiare, pe candu noi scimu, că in acēsta parte a Romaniei avem fericirea a ne bucura de multa simpatie din partea omenilor de bine?! Cā-ci sensulu vorbeloru amenintiātōre, de si generalu, amenintiarea inse privea asupra nōstra. Ne-amu mai propusu in o a dou'a ora și urmatōrea intrebare: ore, cine sunt acesti omeni? de unde vinu ei cu aceste amenintiari, și unde voiescu se ajunga pe acēsta cale?! Dara pe lānga aceste ērași ne amu disu: ore, justiti'a tieriei va remanea indiferenta la acēsta cutesantia neintielēsa?? Nu, de siguru că nu.

Si daca ar fi se nu ne ocupamu de cātu numai de acesti nemernici individi, mercenari platiti de cine-va, amu avea puçine de disu, pentru că se ii cunōsca ori si cine in adeverata lor valōre; că-ci acum dupa siēpte luni ii scimu cine sunt, au lapadatu masca, isi au pusu numele in fruntea fōiei pamfletu. Si cine dara sunt acestia?! Afe totu publiculu romanu crescinu bine credinciosu, că acestia sunt nisce renegati-sperjuri, calugeri cari si-au lapadatu calugaria, diaconi cari si-au lapadatu hirotoni'a, āntaiulu gradu santitu in ierarchia bisericesca, și cu titlu de seminaristi din Bucuresci s'au introdusu in clerulu din Jasi că cāntareti pe la biserici, dupa ce in Bucuresci nu le-a mai fostu cu putintia se stea din caus'a immoralitatiloru lor.

Acestia sunt cari, celu puçinu pāna acum, au esitu la aretare. — Éta in puçine cuvinte omenii cari in Jasi, dupa ce si-au schimbatu și numele pentru a nu fi cunoscuti, s'au pusu se turbure societatea crescina, că se reformēdie biserica dupa mintea lor cea stricata; și pentru că se si pōta face partasi la ideile lor retacite, se prefacu că scriu in interessulu bisericei și se dau de operatori ai clerului mirēnu, predicandu'i, că este asupritu, nedreptatitu de capii sei spirituali, mitropolitii și episcopii, și că monachismulu i-au usurpatu drepturile la episcopatu, pe candu este cunoscutu de tōta lumea culta, că in biserica crescina ortodoxa drepturile fia caror'a din cleru dupa ierarchi'a bisericesca sunt regulate prin santele canōne ale sinōdelor ecumenice care nu se potu modificā nici-odata in biserica universală ortodoxa de cātu

numai ērași prin concursulu, intielegerea și adunarea intr'unu sinodu ecumenicu a totoror nationalitatiloru crescine ortodoxe cu clerulu bisericeiloru: afara de acēsta cale nu este de cātu schisma séu erēdie. A se predicā dara fāra de nici-o șfiala in contra unoru asemenea institutiuni seculare bisericesci pentru resturnarea lor, noi amu dori se ni se spue de cātre ori și ce omu luminatu și cu mintea sanātōsa, daca acēsta nu va se dica revolutiune in biserica, mai alesu candu nici-o necesitate nu se simte de asemenea procedimente pentru indreptarea niscar-vai abusuri, cāndu tier'a are corpuri legiūtōre constituite, de cātu numai de nisce netrebnci individi demoralisati cari ar voi că tōta societatea se devina că ei. Acēsta este libertatea pe care o dorescu și o propāga ei, lapadaturile societatiei; dara se lovescu de autoritatea cea mare și nestramutata a sf. canōne bisericesci, pe care, ei, in turbarea lor, o numescu despotismu, tiranie și drepturi usurpate ale unei parti din cleru, silindu-se că cu aceste cuvinte reclame se introduca desbinarea, ur'a și vrajb'a in clerulu bisericei nōstre ortodoxe romane. Éta inca odata omenii care au pretentiunea a dā lectiuni de morala publicului crescinu și a predica reforme in biserica romana, omeni alu carora locu cu totu dreptulu se cuvina a fi ori unde in alta parte, precum in institute de pocaintia și de sanătate, unde trebuie se isi vie in fire, in simtiri, că se nu mai turbare lumea pacinica, liniscita și bine-credinciosă, cu propagarea moralei lor desfrenate și cu pretentiuni de reforme in biserica; că-ci ei in véra acēsta s'au preamblatu prin mai multe judetie din coprinsulu acestei eparchii, percurēndu sate și orasie, ba chiaru și monastiri cu fōi'a lor pamfletu, predicandu-si ideile raticate și indemnandu cu cuventulu pe preoti, mai alesu, la rebeliune in contra autoritatiloru bisericesci, dupa cum o facu cu acēsta fōie și prin publicitate, atacandu neincetatu și monachismulu cu monastirile și asiediemintele lor.

Dara candu noi espunemu aceste urmari și fapte, nu ne preocupamu, cum amu disu mai susu, de individi nemernici cari fāra consciintia, nu sunt capabili se isi dea sēm'a de reulu ce lucrēdia a'lu face societatii nōstre romane crestine, ci tocmai acestu mare reu, pe care 'lu prevedēmu dela inceputu, ne ingrijimu cu durere: că-ci la spatele acestor servitori ai spiritului satanicescu, noi intielegemu și simtimu o mana ascunsa in intunericu, vrasmasi bisericei și nationalitatii nōstre romane, care îi conduce pe dēnsii pentru a turburā biserica și consciintiele bine credinciosiloru romani spre a provoca anarhi'a, și pentru că, candu le ar veni bine, se pōta se faca in biserica și resturnarile dorite de dēnsii in pagub'a și derapanarea nēmului romanescu. Cā-ci biserica cu monastirile ei le stā in calea lor destructōre; pentru că biserica nōstra romana este centrulu de unitate nationala, biserica nōstra romana este paladiulu nationalitatii nōstre, este acea cetate tare, care ne a conservatu noua limb'a, nationalitatea și istori'a: este nav'a, care precum arc'a lui Noe in deluviulu universalu, asia biserica a salvatu esistenti'a neamului de ginti navalitōre din vécurile trecute. Si in adeveru, ore nu monastirile cu monachii lor, impreuna cu cultur'a intelectuala și religiōsa au conservatu și bunurile materiale, imobile, depuse in pastrare de stramosii nostrii in cursu de mai multe vécuri? Ore nu monachii conservēndu acele bunuri materiale teritoriale le au mai și adaogatu? éra pe teremulu moralu și sciintificu, ore nu totu monachii, pāna nu de multu in dilele nōstre, erau aprōpe singuri cari se ocupau cu traducerea, scrierea și tiparirea cartiloru in limb'a romanēscă? Gherontie și Grigorie din M-tirea Nēmtiu, acesta din urma mai tardiu alesu mitropolitu alu Ungro-Vlachiei; nemuritorulu Veniaminu mitropolitulu Moldovei și multi alti monachi in timpulu lui numai in M-tirea Nēmtiu; dara Dositeiu mitropolitulu Moldovei; dara Amfilochie episcopulu Hotinului; dara Damaschinu și Antimu și Filaretu episcopii Rimnicului, acesti doi din urma și mitropolitii ai Ungro-Vlachiei; dara Chesarie asemenea alu Rimnicului și Josifu I-iulu episcopu alu Argesului; precum și Chesarie alu Buzeului; dara cāti alti asemenea și mai inainte si in urma, dintre cari cei mai multi pentru modestie nici nu isi insemnau numele in fruntea cartiloru lor. Si astu-felu fiindu, ore nu M-tirile erau citadelele nationale ale religiunei, unde pe lānga cultur'a intelectuala și religiōsa se adapesteau saracii și nevoiasii și in timpu de nevoi in tiēra chiaru și cei cu avere, cari toti adunati la unu locu se priveau cu iubire și incredere unii intr'altii că fii ai aceleiasi biserici și ai aceleiasi patrie?

Acum inse, in loculu barbariloru cotropitori

din vécurile de mijlocu, in loculu ereticiloru din vécurile cele d'ántai ale crescinismului, in biseric'a lui Christosu, se încerca a ridica capulu unu altu soiu de cotropitori si deeretici, cari cu atátu sunt mai periculosi si mai vatamatori, cu câtu cà ei vinu degisati cá lupulu inbracatu in pelea oei, asia si ei vinu imbracati in hain'a cristianismului, si cu cristianismulu si biseric'a in gura, promitiendu, celoru ce voru se ii asculte, multe bunatati materiale; acestu nou vrajmasiu care se încerca asta-di a turbura biseric'a romana, este atheismulu, adica necredinti'a in Ddiu, este nihilismulu navalitoru, care, precum in alte tieri, se încerca si la noi se distruga acésta cetate tare a romanismului, biseric'a cu monastirile si monachismulu ei, prin propagarea de felurite idei ratacite, reutacióse si resturnatóre, sub numirea de reforme in biserica, tindindu prin acésta a insiela pre cei mai slabi prin invrajbire si ura, pentru cá astu-felu cu victime nevinovate se isi marésca ceta antichrista si anti-nationala.

Dara despre acestu felu de prooroci mincinosi ne a povestitu inca dintru inceputu, insusi Mantuitorulu prin cuvintele sale din sf. evanghelie, prin care ne invétia cá se ne padimu de ei, precum glasuesce evangelistulu Matheiu, cap. 8, versu 15 până 30, pe care l'amu citatu la inceputulu acesteia.

Acestia sunt acei profeti mincinosi despre care vorbesce Mantuitorulu nostru Isusu Christosu totu in evangeli'a dela Matheiu, cap. 24, unde dice:

„Cautati se nu ve amagésca pe voi cineva, cá multi voru veni intru numele meu dicédu: eu sunt Christosu; si pe multi voru insielá. Si atunci se voru sminti multi, si se voru vinde unulu pe altulu. Si éra si: multi prooroci mincinosi se voru sculá si voru insielá pe multi, si pentru inmultirea fara de legi va reci dragostea a multora: éra celu ce va rabdá până in sférsitu, acela se va mântui. Si éra si: atuncea de va dice voue cine-va: éta, aicea Christosu, séu acolo, se nu credeti; cá se voru sculá Christosi mincinosi si prooroci si voru da semne mari si mincuni câtu se amagésca de va fi cu putintia si pe cei ales: éta mai inainte amu pusu voue. Deci, de voru dice voue: éta in pustie este, se nu esiti; éta in camari, se nu credeti“. Éra apostolulu Petru, in a dou'a epistola a sa, cap. 2, scriindu totu pentru asemenea falsi invetiatori dice: „Inse au fostu si prooroci mincinosi intru poporu, precum si intre voi voru fi invetiatori, care baga eresuri pe perdiare si se voru lapadá de stapánulu celu ce i-a rescumperatu pe dènsii, aducendu-si loru grabnica perdiare. Si multi voru merge in urma inversiunariilor loru prin care se va huli calea adeverului, si pentru lacomie, cu cuvinte amagitóre ve voru precupi pe voi; a carora judecata inca de demultu nu zabovesce si perdiarea loru nu dormitédia; acestia sunt isvóre fara apa, nori care se pórtá de vifori, carora negur'a intunerecului in vécu se padiesce. Pentru cá cele semetie ele desiértatiunei spuindu, amagescu cu pofté trupesci si cu inversiunari pe cei ce cu adeveratu au scapatu dela cei ce vietuiescu intru insielaciune, slobosenie (libertate) loru fagaduindu-se, singuri ei fiindu robi ai stricaciunei: pentru cá ori de ce s'a biruitu cine-va despre aceia s'a si robitu“. Éra in epistol'a I-iu, cap. 2, totu sf. apostolu Petru, éta ce mai dice despre datoriele omului crescinu, bunu cetatiénu, si despre adeverata libertate:

(Va urmá.)

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Veronic'a Olteanu nascuta Brehariu cá soçia; Virgiliu, Lucreti'a, Aureliu, Joanu, Emili'a si Regin'a cá fiii si fiice; Vasiliu Olteanu cá frate; Teodoru Brehariu cá socru; Vasiliu Brehariu si soçia, Gregoriu Brehariu si soçia, Alesandu Brehariu si soçia, Quintiliu Brehariu, Cristin'a Brehariu maritata Hodosiu, Clar'a Brehariu maritata Muresianu, cá afini si fine, Nicolau Jenei parochu in Lon'a cá afinu — cu ánim'a frânta de grea dorere aducu la trista cunosciinti'a, cumcá

Joanu Olteanu,

protopopu greco-cath. si parochulu Ciceu-Cristurului in 6 Martiu a. c. la 3 óre demanéti'a, dupa unu morbu consumatoriu — typhusu — in alu 49-lea anu alu vietiei sale pline de activitate, si 24-lea a fericitei casatorie si-a datu sufletulu in manile Creatórelui.

Remasitiiele pamentesci ale defunctului s'au astrucatu in cimiteriulu gr.-cath. din Ciceu-Cristuru la

8 Martiu st. n. 1 óra postmeridiana; éra parastasulu pentru odichn'a sufletului repausatului se va tiné la 11 a l. c. in biseric'a gr.-cath. din Ciceu-Cristuru.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a eternu-binecuvéntata!

Ciceu-Cristuru, in 6 Martiu 1883.

— (Balulu) ce s'a datu in 6 l. c. in sal'a dela „Imperatulu romanu“ din partea comitetului ascultatoriloru de dreptu dela facultatea juridica din Sibiu, a reusitu câtu se póte de splendidu, elegantu si bine cercetatu. Venitulu curatu alu acestui balu menitu pentru fondulu de ajutorare alu juristiloru, cum ni se spune, se urca la considerabil'a suma de preste 200 fl. Comitétulu juristiloru romani si sasi, cari pentru arangearea acestui balu merita tóta lauda, au probatu [cá ceea ce nu potu face trei, potu face si numai doi, daca este vointia firma si buna intielegere. In casulu presentu nu se póte aplicá dis'a latina cá: duobus litigantibus tertius gaudet, ci tocmai din contra.

Ne mai venira si alte descriptiuni de petrecri din multe parti locuite de romani pe unde se pare cá astadata ómenii au fostu ceva mai veseli; asia de ex. „Famili'a“ consemná intr'unu singuru Nr. dintr'odata vreo 13 baluri. Nu este locu si nici e de lipsa a le numerá pe lungu pe largu, cu singur'a esceptiune a celoru date spre publicare.

— („Romani'a-juna“). Rogamu pe toti domnii, carora ne-ama luatú voia a trimite liste de abonamentu pentru „Almanachulu“, ce' lu edá societatea, a ni le inapoiá in timpulu celu mai scurtu, cá se ne potemu orientá.

Vien'a, in 7 Martiu n. 1883.

Comitetulu pentru „Almanachu.“

Bibliografia.

— Biseric'a romana, diariu eclesiasticu. Ese odata pe septemana in fiacare domineca. Anulu I-iu. Nr. 4. Pretiulu abonamentulu pentru Romani'a pe unu anu 8 lei, pe jumetate de anu 4 lei, pe trei luni 2 l.; pentru Austro-Ungari'a pe anu 3 lei. — Sumariulu: „Preotulu si miscarea economica.“ „Facultatea de teologia.“ „Congresulu preotiloru.“ „Cronic'a politica.“ „Cronica bisericesca.“

— Fóia bisericesca, organu pentru cultur'a religiósá a clerului si a poporului. Anulu I-iu. Nr. 3. Redigeata de Dr. Alesandru V. Gram'a. Apare in 10 si 25 st. n. a fiacarei luni. Pretiulu pe unu anu 3 fl. v. a. Blasiu, 1883. — Cuprinsulu: „Documente relative la istori'a bisericeii nóstre.“ „Historismulu evangelicu.“ „O miscare in biseric'a romana unita.“ „Isai'a profetulu si rationalismulu.“ „Varietati.“ „Post'a redactiunei.“

— Fóia scolastica, organu pedagogicu, literariu si scientificu. Anulu I. Nr. 3. Apare in 10 si 25 st. n. a fiacarei luni. Pretiulu de prenumeratiune pe unu anu 3 fl., pe jumetate de anu 1 fl. 50; pentru Romani'a pe unu anu 8 lei noi. Blasiu 1883. — Sumariulu: „Notiuni generali despre inceputulu literaturéi latine.“ „Cum se'i dedamu pe copii la iubirea curatieniei?“ „Geologia.“ „Vinulu.“ „Bibliografia.“

— Legendaru sau carte de cetire pentru scólele poporale, de Vasile Petri. Partea I-a pentru alu 3-le si alu 4-le anu de scóla. Pretiulu unui esemplaru legatu 40 cr. Editur'a autorului. Tiparulu tipografiei Alexi in Brasiovu 1883.

— Literatura popular'a romana de Dr. M. Gaster. Cu unu appendice: Varoava garamantiloru cu Alexandru Machedonu de Nicolae Costinu. — Partea I. — Librari-editori Ig. Haimann & Schönfeld Bucuresci, calea Victoriei 74, 1882.

— Literatura clasic'a, tractatu de versificare latina. Partea I si II: Prosodia si Metrica. (Carte didactica, pentru cursulu superioru din liceie). De G. Dem. Teodorescu. Prima editiune. — Bucuresci, tipografia Academiei romane, strad'a academiei Nr. 19, 1 Iuliu 1880.

— Virgiliu Popescu. Sgarçitulu, de Molière si Caiu-Grach, de V. Monti. Traduceri. — Brasiovu. Editur'a tipografiei Alexi 1882.

— Const. Mille: Versuri (1878-1883). Din caietulu Rosiu. Din caietulu Dragostei. Traduceri. Jasi. Tipo-litografi'a Buciumului Romanu. 1883.

Conspectulu operatiuniloru institutului de creditu si de economii „Albin'a“ in lun'a Februariu 1883.

Intrate:

Numerariu in 31 Ianuariu	fl. 63,511.75
Depuneri	76,388.23
Cambii rescumperate	119,270.37
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	2,564.82
Interese si provisiuni	9,425.98
La fondulu de pensiune	104.46
Moneta venduta	39,680.13
Efecte	9,326.—
Conturi curente	23,120.14
Diverse	1,480.12
	fl. 344,872.—

Esite:

Depuneri	fl. 67,286.34
Cambii escomptate	137,070.20
Imprumuturi hipotecari si alte imprumuturi	22,027.50
Interese pentru depuneri	260.56
Contributiune si competintie	1,937.20
Salarie si spese	1,992.90
Moneta cumperata	28,007.80
Conturi curente	32,220.80
Diverse	9,861.60
Saldo in numerariu cu 28 Februariu	44,207.10
	fl. 344,872.—

Sibiu, in 28 Februariu 1883.

Visarionu Romanu m. p.,
Directoru executivu.

J. Lissai m. p.,
Comptabilu.

Reuniunea femeiloru romane in Sibiu.

Contulu intratelor si esiteloru pro 1882.

Intrate.

Transportulu Saldului din 31/12 1881	fl. 4.25
Tacs'a dela unu membru fundatoru	50.—
Cotisatiuni dela 7 membrii pe vietia à 20 fl.	140.—
„ „ 6 „ ajutatori à 20 fl.	120.—
si „ 3 fl. „ 96 „ ordinari à 2 fl.	192.—
Cotisatiuni dela 37 membrii ajutatori à 2 fl.	74.—
Ofrande diverse	247.80
Venitu dela balulu Calicot	97.08
Interese diverse	143.34
Depuneri la „Albin'a“ realizate	845.75
	fl. 1,914.22

Esite.

Cheltueli pentru porto, incassare, cancelarie etc.	fl. 34.19
Cheltueli pentru tiparitari	109.50
Depusi la „Albin'a“ spre fructificare	713.34
Pentru 5 scrisuri fonc. ale „Albinei“ à 99.50	497.50
„ 5 ddtto ddtto à 100.—	500.—
Pentru interese rebonificate la cumperarea efectelor	14.25
Saldo	45.44
	fl. 1,914.22

Starea averei in 31 Decembre 1882.

a) Numerariu	fl. 45.44
b) Elocati la instit. „Albin'a“ cu lib. Nr. 2192	59.91
c) 18 scrisuri fonc. ale „Albinei“ à 100 fl.	1,800.—
d) 6 actiuni ale „Albinei“	600.—
e) Restantie dela 6 membrii (1 ord., 5 ajut.)	18.—
	fl. 2,523.35

Sibiu, 31 Decembre 1882.

Comitetulu reuniunei.

Maria Cosma m. p., Dr. Aurelu Brote m. p.,
presidenta. cassariu.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 5 Martiu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Renta de auru unguresca cu 6%	119.95	119.80
I emisiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orientalu ung.	91.10	91.—
II emisiune de oblig. de statulu dela drumulu de feru orient. ung.	110.—	109.75
Oblig. de statulu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94.40	95.25
Inprumutulu drumuriloru de feru ung.	133.—	134.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentului	98.75	98.75
Obligatiuni ung. cu clausul'a de sortire	97.75	97.75
Obligatiuni urbariale temesiane	98.—	98.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausul'a de sortire	97.25	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	93.50	98.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	99.—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimei de vinu	97.50	97.75
Datorie de statulu austriaca in chartie	78.40	78.30
Datoria de statulu in argintu	78.65	77.30
Renta de auru austriaca	97.75	97.30
Sorti de statulu dela 1860	131.—	130.50
Actiuni de banca austro-ung.	828.—	828.—
Actiuni de banca de creditu ung.	315.—	315.75
Actiuni de creditu aust.	314.20	316.—
Serisuri fonciari ale institutului „Albin'a“ dela Sibiu	—	100.30
Galbini imper.	5.64	5.63
Napoleondorulu	9.49	9.49
100 marce nemtiesci	58.45	58.50

Ingrijitu si tristu

privescu multi bolnavi in viitoriu, din cauza cá ei pana acum tóte le-au intrebuintiatu fara succesu.

La toti, éra mai virtosu la cei ce suferé asia, li se recómanda cu totu adinsulu citirea carticelei „Der Krankenfreund“, cá-ci in aceea voru gasi dovedi de ajunsu, cá si cei gren bolnavi au aflatu vindecare, daca au intrebuintiatu mijloce nimerite, sau celu puçinu afinare mare in acele. Tramiterea lui „Krankenfreund“ se efectuédia prin K. G. Orsich's Universitäts-Buchhandlung Wien I Stephangasse 6 asia, cá comandatorulu n'are alta cheltuía decâtu 2 cri pentru o carta postale. (133) 5-14

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.